

Máte (nemáte) slovo

Možná, že jste se také podívali na pořad ČT „Máte slovo“. Tentokrát měli mít slovo motoristé a měli probrat s odborníky, jestli se opravdu musí při každé silniční kontrole dýchat do policejního alкотестeru a zda je dobře, že z trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského průkazu se stal přešůpek. Kdo se díval, ví, jak to dopadlo – jako vždycky nijak. Šéf dopravní policie už tam neřekl ani slovo o svém původním návrhu na toleranci 0,24 promile alkoholu v krvi, protože mu to asi někdo zatřhl a bavil se o tom, co je lepší, zda trestný čin nebo přešůpek, už nemělo vůbec cenu, protože nový trestní zákon je venku a diskutovat o něm nejde. Jde jej jen poslouchat. Ať se nám to líbí nebo ne. Aspoň do doby, než parlament zase svižně, jak to má ve zvyku, nový zákon změní, tak jak se to chystá s pytláky, kterým také zatím hrozí jen přešůpek.

Sama o sobě nejdřív zcela nesmělá a teď už jen přece jen trochu patrnější diskuse o tom, zda má být nějaká spodní hranice těkavých látek v krvi, dostává jasnější podobu. To tím spíš, když s ní přijde sama dopravní policie. Ta ovšem ne proto, že by chtěla tolerovat opilce, ale proto, že mizivé hladiny v krvi jsou jen zbytečná práce a výdaje, protože když má řidič 0,1 promile, tak než dojede na krevní zkoušku, která je drahá, nemá v krvi už vůbec nic. Jenomže právě to „nic“ je největší problém.

Policisté se zaklínají zákonem, že u nás nikdo před jízdou nebo během jízdy alkoholické nápoje pít nesmí. To je sice pravda a můžeme si to pro jistotu zopakovat: „Řidič nesmí požití alkoholický nápoj nebo užít návykovou látku během jízdy, ...nesmí řídit vozidlo po požití alkoholického nápoje... nebo v takové době po požití, kdy by mohl být ještě pod jejich vlivem.“ (§ 5/2a,b zákon o provozu na pozemních komunikacích č. 361/2000 Sb.).

Zákon tedy skutečně zakazuje takové pití, i když to samo o sobě ještě nemusí řidičovy schopnosti ovlivňovat – hlt piva nemůže řidiče ovlivnit stejně jako rumová pralinka (která se ovšem nepije), ale už ten hlt sám je zakázán. Přitom týž zákon moudře přikazuje řidiči podrobit se dechové zkoušce, případně odběru krve nebo moči ke zjištění není-li ovlivněn alkoholem (§ 5/1f cit. zák.).

Koneckonců nemůže jít o samo pití, ale o to, aby řidič nebyl alkoholem či jinak ovlivněn. A to ten pořad „Máte slovo“ vůbec neřešil. Hádali se tam jeden přes druhého, jak je alkohol nebezpečný a kolik na silnicích usmrtil lidí, ale v tom přece jsme všichni zajedno. Opilec za volant nepatří a trestní zákon to vyjadřuje jednoznačně – nad jedno promile jde o trestný čin, protože se dávno zjistilo, že s tímto množstvím alkoholu v krvi není nikdo schopen bezpečně řídit.

Jenomže když dokáže trestní právo stanovit takovou horní hranici pro trestný čin, mělo by umět i stanovit tu spodní – a ta nemůže být nulová. Prostě proto, že i člověk, který alkohol nepil, může něco málo

nadýchat. Ti, kdo tomu rozumí říkají, že 0,2 promile je fyziologickou hranicí těchto těkavých látek, to znamená, že takovou hodnotu může způsobit i spousta jiných věcí, než jen alkohol. Může to být důsledkem metabolismu, nemocí, a pan profesor Pařko dokonce ví, že i po některých operacích. Sledoval jsem na internetu debatu s odborníkem přes alкотestery a zaujal mne dotaz, jak je to s výsledkem dechové zkoušky, když přede mnou do přístroje dýchal opilec. Odpověď byla znepokojivá – prý když se přístroj řádně „odvětrá“, neměl by být další výsledek zkrácen. Už samo „neměl by“ má v sobě

skrytou pochybnost. A navíc, co když se policista s „odvětráním“ nebude moc zdržovat? K tomu ještě připočtíme možnou chybu přístroje nebo chybu v postupu dechové zkoušky, a můžeme snadno nějak zakopnout. Protože se stal případ, kdy i při pouhých 0,14 promile dali řidiči 25 000,- Kč pokuty a rok zákazu řízení. Po odvolání mu to sice ve správním řízení snížili na polovinu, ale teprve až po druhém odvolání se konečně našel někdo, kdo pochopil, že to všechno je

nesmysl, a řízení bylo uzavřeno bez potrestání. Rozhodnutí bylo odůvodněno právě tím, že tak nízkou hodnotu těkavých látek může mít v krvi každý, i ten, co nepil. Postižený řidič teď chce na státu půlmilionovou náhradu své škody, protože než se to všechno vyřídilo, přišel o živobytí. Zaplatí ji ten horlivý úředník ze svého?

Tak jsme si mysleli, že právě ta spodní hranice by se měla prověřat, a kde jinde než v pořadu „Máte slovo“. Nic z toho se nestalo. Ředitel dopravní policie své původní stanovisko odtroubil a účastníci pořadu se přeli o tom, že alkohol je nebezpečný, ačkoli jim to nikdo nevyvracel a vyvrátit ani nemohl. Navíc si myslím, že ani nechtěl. Nicméně těch 123 mrtvých na silnici loňského roku při nehodách, k nimž došlo za přítomnosti alkoholu, ty sotva měly co společného s hodnotou 0,24 promile. Takže to se jen tak zdálo, že to konečně bude jinak, jak je to jinde v Evropě.

Tak budeme i nadále, dokud nezvítězí zdravý rozum, pronásledovat řidiče i s 0,14, dávat jim 25 000 pokuty a zbavovat je živobytí, ke kterému potřebují řidičák, aspoň na rok. A proč? Protože se u nás stále řidič považuje za malé dítě, které je třeba vodit za ruku, a ke kterému, jen kdyby to šlo, bychom nejráději dali jednoho jeho vlastního policistu. Protože je asi pravda, co za všechny, kdo o tom rozhodují, prozradil bývalý policista, dnes dopravní expert Huml: „... kdyby se povolila třeba i jen desítka, pili by Češi hned pět piv...“.

Až dojdeme k tomu, že nikdo jiný, kromě řidiče nemůže rozhodovat, kdy ještě není a když už je unaven, kdy je tak nemocen, že řídit nemůže, kdy je rozčilen a kdy už ne, aby mohl řídit – a také kdy už nemůže, protože se něčeho napil, bude u nás víc odpovědnosti a respektu ke druhým i na silnici. Kdo totiž tu míru, kdy už je jeho schopnost k řízení ovlivněna nezná, nepatří vůbec za volant. ■

